

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Gezondheid en ouder worden

Deelnemersinformatie voor **De Doetinchem Studie**

Doetinchem Studie in een notendop

Wat is het ook alweer?

De gezondheid tijdens het ouder worden hangt met veel factoren samen. We willen weten waarom sommige mensen zonder veel problemen ouder worden, terwijl anderen al vroeg in hun leven gezondheidsproblemen krijgen. Daarom onderzoeken we in Doetinchem sinds 1987 de gezondheid en leefgewoonten van een groep mensen op regelmatige basis. Dit betreft een groep van ongeveer 5000 deelnemers en u bent één van hen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) in samenwerking met de GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD-NOG).

De Doetinchem Studie gaat een volgende ronde in: nummer 8! We nodigen alle deelnemers van de vorige ronde uit, maar we gaan ook nieuwe deelnemers benaderen. Deze nieuwe groep bestaat uit ongeveer 1500 mensen, woonachtig in Doetinchem en omstreken, en tussen 40 en 60 jaar oud.

In deze folder vindt u de informatie over ronde 8.
Leest u deze rustig door.

Doet u weer mee?

We nodigen u hierbij van harte uit bij te dragen aan dit onderzoek. Vanzelfsprekend is deelname aan het onderzoek vrijwillig. Het onderzoek heeft grotendeels dezelfde opzet als de vorige keren. Het bestaat onder meer uit het invullen van een uitgebreide vragenlijst (o.a. over gezondheid, ziekte, leefgewoonten en sociale contacten) en een lichamelijk onderzoek (inclusief bloedprikken) bij de GGD-NOG. Alle details staan op bladzijde 4 en 5 toegelicht. We stellen het op prijs als u aan zoveel mogelijk onderdelen meedoet. Mocht een onderdeel te belastend voor u zijn, dan staat het u vrij om dit onderdeel te laten vervallen. Dit kunt u aangeven bij de onderzoeksmedewerker.

Uw eigen resultaten

Direct tijdens het onderzoek hoort u hoe hoog uw bloeddruk is, hoe lang u bent, wat u weegt en wat de resultaten zijn van de longfunctiemeting. De uitslagen van het bloedonderzoek (totaal- en HDL-cholesterolgehalte en glucosegehalte) krijgt u binnen een maand thuisgestuurd.

Toestemming voor onderzoek

De Doetinchem Studie wordt met grote zorgvuldigheid uitgevoerd en volledig in overeenstemming met regelgeving op gebied van onderzoek en privacy. Ook hebben we uw schriftelijke toestemming nodig. Een toestemmingsformulier is bijgesloten bij deze folder. Leest u deze rustig door. Het onderzoek is getoetst en goedgekeurd door de Medisch Ethische Toetsingscommissie NedMec van UMC Utrecht. Dit alles staat uitgebreider toegelicht op bladzijde 6 en 7.

Voor- en nadelen van uw deelname

Met uw deelname draagt u bij aan onderzoek voor de volksgezondheid. Voor u heeft meedoen als voordeel dat u van een aantal metingen uw eigen resultaten ontvangt. Een nadeel is dat het u tijd kost en dat u geen vergoeding ontvangt voor deelname. Als u reiskosten heeft, dan krijgt u daarvoor een vergoeding.

Onderzoek naar gezondheid en ziekte

Het doel van de Doetinchem Studie is om te leren hoe we gezonde en vitale veroudering kunnen begrijpen en bevorderen. Vragen zijn onder meer: hoe veranderen leefgewoonten over de levensloop en hoe dragen die veranderingen bij aan behoud van gezondheid of ontstaan van ziekten? Hoe kunnen we kwetsbaarheid op hogere leeftijd vroegtijdig herkennen en welke factoren spelen een rol bij achteruitgang van het geheugen? Door alle gegevens van de Doetinchem Studie krijgen we hier steeds meer inzicht in en dragen we bij aan bevordering van de volksgezondheid.

Biobank

Onderdeel van het onderzoek is het verzamelen van lichaamsmaterialen (bloed, ontlasting, urine en speeksel). Deze lichaamsmaterialen worden opgeslagen in beveiligde vriezers van het RIVM, waar uitsluitend daartoe bevoegd personeel toegang heeft. Zo'n verzameling wordt ook wel biobank genoemd. Een deel van het bloed wordt meteen gebruikt voor enkele bepalingen, waarvan u de cholesterol- en glucosewaarden thuisgestuurd krijgt. De rest van het bloed en de andere lichaamsmaterialen worden gebruikt voor toekomstig wetenschappelijk onderzoek. Bijvoorbeeld of er bepaalde stoffen in het bloed zijn, die een rol spelen bij veroudering, en het belang van erfelijke factoren hierbij. Resultaten van deze onderzoeken worden in principe niet aan u teruggekoppeld, maar dragen wel bij aan meer inzicht in factoren die een rol spelen bij gezondheid en ziekte of bij veroudering.

Contact

Neem gerust contact op met één van de medewerkers van de Doetinchem Studie als u vragen heeft. De medewerkers zijn bereikbaar op telefoonnummer: 088 - 44 33 014. U kunt ook contact met hen opnemen als u vragen heeft over uw deelname (bijvoorbeeld vanwege gezondheidsredenen), over het reizen naar de GGD, of als u op dit moment niet beschikbaar bent.

De details van het onderzoek

Vóór uw bezoek aan de GGD

Na ontvangst van de antwoordkaart of e-mail maken we telefonisch een afspraak voor uw bezoek aan de GGD.

Bij de bevestiging van de afspraak ontvangt u:

- een vragenlijst met vragen over onder andere gezondheid en ziekte, leefgewoonten, en sociale contacten;
- materialen en instructie voor verzamelen van ontlasting.

Wij vragen u om de vragenlijst vooraf in te vullen en deze (samen met het potje ontlasting) mee te nemen op uw afspraak.

Uw bezoek aan de GGD

Het bezoek aan de GGD duurt ongeveer 1,5 à 2 uur.

U wordt ontvangen door één van de onderzoeksmedewerkers.

De medewerker beantwoordt eerst uw (eventuele) vragen over het onderzoek en vervolgens geeft u schriftelijk toestemming voor deelname aan het onderzoek.

Dit formulier tekent u in tweevoud: een voor uzelf en een voor de onderzoeker. Aansluitend wordt de ingevulde vragenlijst met u doorgelopen. Het potje met ontlasting wordt gecodeerd en opgeslagen in de vriezer.

Vervolgens meet de medewerker:

- uw lengte, gewicht, middel-, heup- en armomtrek;
- uw bloeddruk, gemeten aan de arm en de enkel;
- uw longfunctie;
- uw lichaamssamenstelling (denk hierbij aan de hoeveelheid water en vet in uw lichaam);
- de spierkracht in uw hand en uw evenwicht bij het staan;
- uw gewone wandelsnelheid;
- de hoeveelheid versuikerde eiwitten in de huid;
- uw geheugen- en concentratie door middel van enkele testen.

De medewerker neemt tijdens het onderzoek ook bloed af, in totaal 4 kleine buisjes. Een deel wordt gebruikt voor de bepaling van het cholesterol- en glucosegehalte. Ook vraagt de medewerker u om een klein beetje urine op te vangen. In de urine wordt bepaald of u een urineweginfectie heeft.

Aan het einde van het onderzoek vraagt de medewerker of u nog een voedingsvragenlijst wilt invullen en of u een beweegmeter wilt dragen (zie tekstblok pagina 5).

Verzamelen van ontlasting

In de ontlasting bepalen we het microbioom. Het microbioom is een verzamelnaam voor bacteriën en virussen in de darm ('darmflora'). Er is recent veel interesse in de rol, die het microbioom speelt bij gezondheid en ziekte.

U ontvangt geen terugkoppeling over de bepaling van het microbioom.

U krijgt mee naar huis:

- een formulier met daarop uw uitslagen van lengte, gewicht, bloeddruk en longfunctie;
- een getekend exemplaar van het toestemmingsformulier;
- een code om de voedingsvragenlijst via internet in te vullen;
- een beweegmeter (Actigraph) met bijbehorend dagboekje en retourenvelop;
- een tasje om alle spullen in te doen.

Metingen thuis na het onderzoek

Het dragen van een **beweegmeter**. De beweegmeter (een Actigraph) is een soort stappenteller, die om uw middel wordt bevestigd bij de linkerheup. U draagt deze beweegmeter 7 dagen en doet deze alleen af tijdens douchen of zwemmen. U vult ook een dagboekje in, waarin u aangeeft hoeveel uur u heeft geslapen, wanneer u de meter heeft afgedaan, of u heeft gefietst en/of aan sport heeft gedaan.

Het invullen van een **voedingsvragenlijst**. Dit kunt u thuis via internet doen. U krijgt van ons een brief met de (inlog)instructie. De voedingsvragenlijst geeft inzicht in voeding en voedingsgewoonten. Er is veel interesse in de rol die voeding speelt bij gezonde veroudering. Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer 1 uur.

Van deze twee onderdelen, die van belang zijn voor het complete onderzoek, ontvangt u geen terugkoppeling.

Uw toestemming telt

Waar geeft u toestemming voor?

Voor het onderzoek hebben we uw schriftelijke toestemming nodig. Een toestemmingsformulier is bijgesloten bij deze folder. Eventuele vragen kunt u stellen aan een van onze medewerkers, vooraf of tijdens uw bezoek aan de GGD. Het formulier wordt in tweevoud ingevuld en ondertekend: Het ene exemplaar is voor u (de deelnemer), het andere exemplaar voor archivering bij het RIVM.

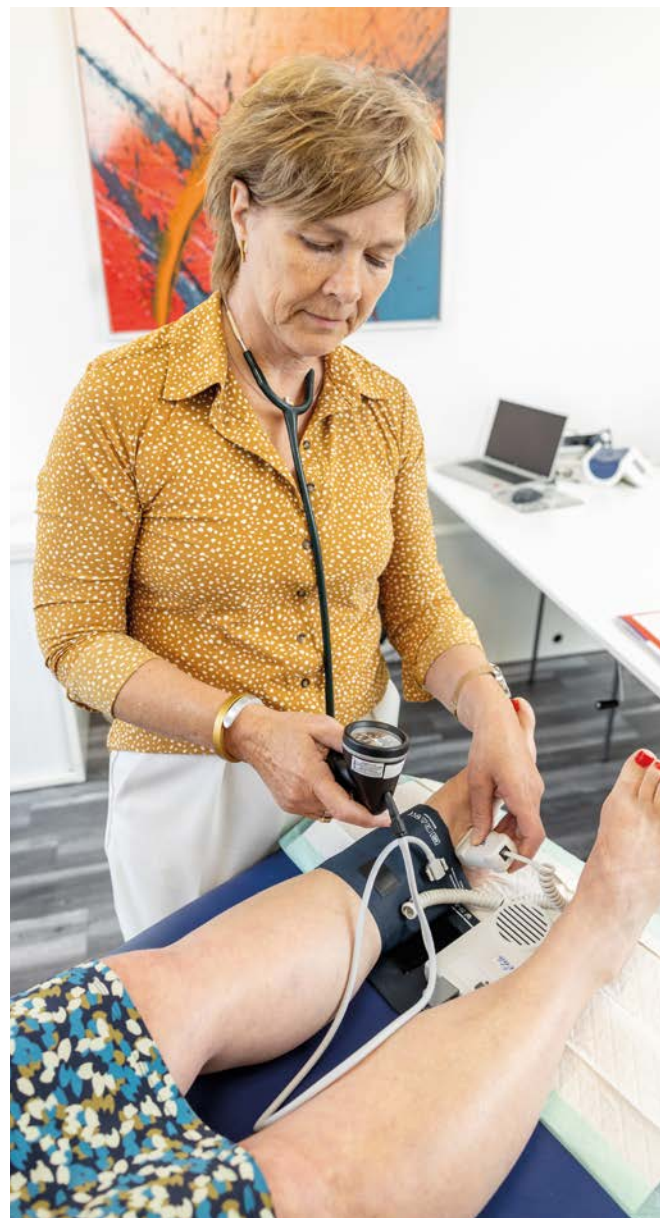
Door het plaatsen van een handtekening geeft u toestemming voor het verwerken en bewaren, voor onbepaalde tijd, van de gegevens van de vragenlijsten, het lichamelijk onderzoek en uw lichaamsmaterialen (voor eventuele toekomstige bepalingen). Tevens bevestigt u met de handtekening dat al uw vragen zijn beantwoord en dat u op de hoogte bent dat u vrijwillig meedoet aan het onderzoek en uw deelname te allen tijde kunt stop zetten, en u geeft toestemming dat u geïnformeerd wordt bij onverwachte bevindingen: indien in het wetenschappelijk onderzoek (bijvoorbeeld op grond van bepalingen in het opgeslagen bloed) zaken naar voren komen, die wijzen op een ernstig gezondheidsprobleem waarvoor behandeling beschikbaar is, dan stellen we u daarvan op de hoogte. Indien u dit niet wilt, is het niet mogelijk om aan het onderzoek deel te nemen.

Voor een aantal aspecten geeft u apart wel of geen toestemming, zoals voor:

- het opvragen van uw persoonsgegevens bij de Basisregistratie Personen (BRP): deze gegevens zijn nodig om te zorgen dat onze correspondentie aan u naar het juiste adres wordt gestuurd;
- gebruik van uw gegevens voor onderzoek naar erfelijke factoren en gezondheid en ziekte;
- het opvragen van gegevens afkomstig van uw huisarts of specialist of uit de registraties van ziekenhuizen en apothekers, het Centraal Bureau voor de Statistiek of de Landelijke Kankerregistratie;
- of wij u mogen benaderen voor toekomstig onderzoek in het kader van de Doetinchem Studie. Dit kan bijvoorbeeld een nieuwe meetronde zijn of, zoals in de afgelopen jaren, extra onderzoek op het terrein van COVID-19. Deelname aan dergelijk onderzoek is altijd vrijwillig, u bent nergens toe verplicht.

Intrekking van uw toestemming

U kunt altijd en op elk moment zonder opgave van redenen uw toestemming intrekken. Op de achterkant van het toestemmingsformulier staat toegelicht hoe u terugtrekking uit het onderzoek kunt melden. Als u daarom vraagt zullen wij bewaarde gegevens en opgeslagen materialen verwijderen.

Wie voert het onderzoek uit?

Het onderzoek vindt plaats bij de GGD Noord- en Oost-Gelderland in Doetinchem (locatie Gezellenlaan). Een vast team van onderzoeksmedewerkers verricht de dagelijkse werkzaamheden van uitnodigen van de deelnemers tot en met het verwerken van alle verzamelde materialen.

De coördinatie en wetenschappelijke begeleiding zijn in handen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) te Bilthoven. Projectcoördinator is mw. Annemarie Teitsma-Jansen.

Het RIVM maakt gebruik van bedrijven voor de gegevensinvoer en voor transport van materialen. De bepalingen in het bloed worden onder meer verricht in het Erasmus Medisch Centrum, afdeling Klinische Chemie, in Rotterdam.

Gebruik van de gegevens

Onderzoek met uw gecodeerde gegevens en lichaamsmateriaal zal in principe alleen worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van onderzoekers, die bij het RIVM zijn aangesteld. Het onderzoek kan eventueel ook worden uitgevoerd in samenwerking met universiteiten, (inter)nationale kennisinstellingen of laboratoria.

Aanvragen voor onderzoek met de gegevens en/of materialen van de Doetinchem Studie worden getoetst door de Scientific Advisory Group (SAG) van het RIVM. Deze SAG bestaat uit onderzoekers en een privacy coördinator.

Uw privacy wordt beschermd

Alle informatie die u verstrekt gebruiken we uitsluitend voor wetenschappelijke doeleinden. Uw gegevens uit de vragenlijst en uit het lichamelijk onderzoek worden voorzien van een code en worden gescheiden van uw persoonsgegevens, zoals naam en adres, opgeslagen. Als we uw gegevens of lichaamsmaterialen verwerken worden uitsluitend deze codes gebruikt. Uit de resultaten van het onderzoek kan dan ook niemand afleiden welke gegevens op u betrekking hebben. De voor dit onderzoek geldende richtlijnen worden nauwkeurig in acht genomen.

Verzekering

Alhoewel aan het onderzoek nauwelijks risico's verbonden zijn, erkent het RIVM de aansprakelijkheid in geval van schade door deelname aan het onderzoek en zal dezelfde voorwaarden toepassen als een verzekeraar bij afhandeling van een claim.

Informatiebronnen

- www.rivm.nl/doetinchem-cohort-studie hier vindt u informatie over de opzet, de uitvoering en resultaten van de studie;
- www.rivm.nl/privacy hier vindt u de privacyverklaring van het RIVM, o.a. informatie over uw recht op privacy en hoe wij uw gegevens bewaren;
- www.ccmo.nl/proefpersonen hier vindt u algemene informatie over deelname aan wetenschappelijk onderzoek;
- www.ggdnog.nl hier vindt u informatie over de GGD Noord- en Oost-Gelderland.

Contact

Als u vragen heeft over het onderzoek

Voor vragen kunt u contact opnemen met één van de medewerkers van de Doetinchem Studie bij de GGD-NOG: 088 - 44 33 014, of met de projectcoördinator op het RIVM, Annemarie Teitsma-Jansen: 06 - 50029063.

Als u een klacht heeft

Mocht u klachten hebben over het onderzoek, dan kunt u contact opnemen met een onafhankelijk klachtenfunctionaris van GGD-NOG. Informatie en contactgegevens: www.ggdnog.nl/suggesties-en-klachten.

Als u met een onafhankelijk arts wilt spreken

Indien u behoefte heeft om over de Doetinchem Studie overleg te hebben met een onafhankelijk arts (voor zaken die u liever niet met de onderzoeksmedewerkers bespreekt), kunt u contact opnemen met Marc van der Ploeg; bereikbaar via het algemene telefoonnummer van GGD-NOG: 088 - 44 33 000.

Routebeschrijving

Met de auto vanaf de A18

1. Neem afslag 4, richting Doetinchem Oost.
2. Bij verkeerslichten linksaf en weg volgen.
3. Vanuit richting Arnhem bij het derde verkeerslicht rechtsaf, vanuit richting Winterswijk/Varseveld tweede verkeerslicht rechtsaf, de Ondernemingsweg in.
4. Bij eerste kruispunt rechts, de Gezellenlaan.

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

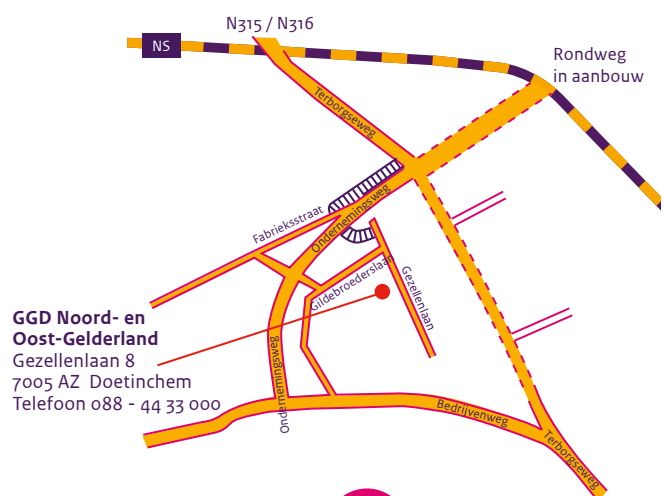
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

november 2023

De zorg voor morgen
begint vandaag

Met de trein of bus vanaf Doetinchem CS

1. Ga in de richting van Gaanderen/Terborg (Terborgseweg);
2. Einde van de weg rechtsaf voetpad volgen, door voetgangers- en fietstunnel;
3. Na de tunnel aan het einde van het voetpad rechtsaf, de Gezellenlaan.

**GGD Noord- en
Oost-Gelderland**
Gezellenlaan 8
7005 AZ Doetinchem
Telefoon 088 - 44 33 000

Noord- en Oost-Gelderland

A18, afrit 4